

21.10.2024

Asia/7

7

V 6.11.2024, Pitäjänmäen asemanseudun asemakaavan muutos (nro 12602)

Pöydälle 07.10.2024

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki, Reimarla, Pitäjänmäen yritysalue) katu- ja liikennealueiden asemakaavan muutoksen 12.5.2020 päivätyn ja 23.10.2020 sekä 20.4.2021 muutetun piirustuksen nro 12602 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 46109, 46112, 46113, 46114 ja 46125).

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee Pitäjänmäen asemapuistoa vanhoine rakennuksineen sekä radan pohjoispuolen rakentamatonta aluetta asemapuiston länsipuolella. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu Pitäjänmäentien katualuetta.

Tavoitteena on kehittää alueen lähipalveluja ja kaupunkiympäristöä Pitäjänmäen keskeisimmällä paikalla rautatieaseman ja vilkkaiden runkolinjapysäkkien vieressä. Asemasillan kohdalle on suunniteltu uusi aukio päivittäistavarakauppoineen ja liiketiloineen sekä katosrakennelma yleisille polkupyöräpaikoille. Kaavamuutos mahdollistaa radan pohjoispuolelle asemasillan länsipuolelle uuden asunto- ja liikekorttelin rakentamisen vaihtelevan korkuisine asuinkerrostaloineen. Korkein, 12-kerroksinen asuinrakennus sijoittuu aukion viereen, muut rakennukset ovat 5–8-kerroksisia.

Arvokas asemapuisto asemasillan itäpuolella vanhoine rautatierakennuksineen suojellaan. Pitäjänmäen asemamiljööseen kuuluvat, nykyisin rautatien liikennealueella sijaitsevat puurakennukset osoitteessa Pitäjänmäentie 40 suojellaan ja niille muodostetaan omat tontit.

Uuden korttelin 46125 korttelitehokkuus on $e=1,7$. Asuntokerrosalaa on yhteensä 22 880 k-m² ja liikekerrosalaa 1 920 k-m². Asuinkerrostalontonttien tehokkuudet vaihtelevat välillä $e=2,0$ – $e=2,4$. Asukasmäärän lisäys on n. 570 asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma, jonka mukaan Sulkapolun valo-ohjattu risteys muutetaan nelihaararisteykseksi palvelemaan uutta radan ja Pitäjänmäentien väliin tulevaa asuinkorttelia. Pitäjänmäentien pyörätiejärjestelyt muutetaan yksisuuntaisiksi ja radanvarren baanaa levennetään ja sen laatutasoa parannetaan.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Pitäjänmäen asemanseutu kehittyy ja vilkastuu lisääntyvän palvelutarjonnan ja asukasmäärän myötä. Asemapuiston rakennuksille etsitään rakennusten kunnostamisesta kiinnostuneet omistajat ja arvokas puistomiljöö muutetaan yleiseksi puistoksi kaupunkilaisten käyttöön.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osittain merkitty liike- ja palvelukeskustaksi C1, osittain asuntovaltaiseksi alueeksi A2. Helsingin hallinto-oikeus on päätöksellään 5.2.2018 kumonnut Helsingin yleiskaavasta 2016 mm. Teknos Oy:n valituksesta johtuen C1-alueen, jolla pieni osa asemakaavaehdotuksesta sijaitsee. Tälle asemapuistossa sijaitsevalle osa-alueelle jäi oikeuskäsittelyjen jälkeen voimaan yleiskaava 2002, jonka mukaan alue on keskustatoimintojen aluetta.

Kaavaselostuksessa sivulla 41 on viitattu maanalaiseen yleiskaavaan vuodelta 2011, minkä jälkeen on hyväksytty uusi maanalainen yleiskaava. Helsingin vuonna 2021 hyväksytyssä maanalaisessa yleiskaavassa (nro 12704) kaava-alueella ei ole merkintöjä.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on voimassa olevien yleiskaavojen mukainen.

Kaavaselostuksessa sivulla 42 on viitattu rakennusjärjestykseen vuodelta 2010. Tämän jälkeen on hyväksytty uusi rakennusjärjestys, joka on tullut voimaan 7.6.2023.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutusta vahvistamalla alueen tunnistettavaa identiteettiä ja edistämällä asuntojen täydennysrakentamista hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaavamuutosalueella, rantaradan pohjoispuolella, on vanha asemamiljöö ja sen jatkeena lännessä metsäinen mäki-alue, jolla on kevyen liikenteen reittejä. Radan vastakkaisella puolella on entistä ratapiha-alueita ja tavara-asemarakennus. Niiden eteläpuolella on Takkatien yritysalue, jonka keskeinen toimija on Teknos Oy:n maalitehdas.

Kaavamuutosalueen pohjoisreunalla kulkee vilkkaasti liikennöity Pitäjänmäentie runkolinjabusseineen. Pitäjänmäentien pohjoispuolella on asemanseudun ajallisesti kerrostunutta korttelirakennetta. Sulkapolun ympäristöön on rakenteilla uusia asuinkerrostaloja sekä kadunvarren liiketiloja aseman läheisyyteen.

Pääosalla kaava-alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1955.

Kaavamuutosalue on tällä hetkellä yksityisten maanomistajien, Helsingin kaupungin sekä Suomen valtion (Väylävirasto) omistuksessa. Kaavamuutos on tehty yksityisen maanomistajan hakemuksen johdosta. Kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu maanomistajien kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Arviota kaavaratkaisusta aiheutuvista kustannuksista on tarkennettu. Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia kustannustasossa 8/2024 (Maku-indeksi 134.4, 2015 =100) ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

Johtosiirrot	0,3 milj. €
Kadut ja liikennealueet	2,8 milj. €
Yhteensä	3,1 milj. €

Asemakaavamuutoksen toteuttaminen edellyttää kaukolämpöjohdon siirtämistä. Mahdollisia tietoliikennekaapelien siirtokustannuksia ei ole huomioitu. Katualueiden kustannukset sisältävät Pitäjänmäentien levennyksen, baanin ja sen edellyttämät tukimuurit junaradan varrella sekä uudet julkiset aukiot ja katualueet.

Lisäksi kunnallistekniikan muutoksista ja rakentamisesta aiheutuu kustannuksia verkonhaltijoille. Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä HSY on esittänyt vesijohdon siirtoa tehtäväksi kadunrakentamisen yhteydessä ja siirron kustannuksiksi on arvioitu noin 360 000 euroa. Helen Sähköverkko Oy:lle kustannuksia aiheutuu sähköverkkojen ja muuntamotilan rakentamisesta.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaupungille kohdistuu yksityisessä omistuksessa olevien tonttien osalta maankäyttökorvauksia. Maankäyttökorvauksista sovitaan maanomistajan kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi kaavaa koskevan maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen 2.9.2024 § 513 ja sopimus on allekirjoitettu.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 23.10.– 23.11.2020. Lautakunnan edellyttämän jatkosuunnittelun ja selvitysten perusteella kaavakarttaan ja -selostukseen tehtiin seuraavat muutokset ennen nähtäville asettamista:

- Tontin 46125/1 läntisen asuinrakennuksen rakennusala on siirretty Pitäjänmäentien kadun varteen ja tehty vähäisiä muutoksia rakennuksen viereisille aluevarauksille siirron johdosta.
- Asemapuiston AL/s-tonttien käyttötarkoituseräyksen on lisätty kahvila- ja ravintolatoiminta.
- Pitäjänmäentien varren katuistutuksia koskeva kaavamääräys on lisätty kaavaehdotukseen.
- Kaavaselistuksen havainnekuva, viitesuunnitelman kuvamateriaali sekä melu-, runkomelu- ja tärinäselvitykset on päivitetty muutosten johdosta.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 3 muistutusta. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat asemapuiston läpi kulkevan polkupyöräyhteyden tarkempaan suunnitteluun sen sopeuttamiseksi historialliseen puisto- ympäristöön sekä liikenneturvallisuuden lisäämiseksi asemapuistossa, kaksoisvahtituvan käyttämiseen alueelle tarpeellisena asukastalona, Rantaradankallion reitin esteettömyyteen, uusien rakennusten suurten lasipintojen vaikutuksiin lintujen turvallisuuteen, yleisen pyöräkatoksen saavutettavuuteen sekä kattoterassien mahdollistamiseen kaavassa.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo
- Väylävirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Museovirasto
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helen Sähköverkko Oy

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat historiallisen tielinjauksen tutkimustarpeeseen alueella, sr-merkittyjen kohteiden lisäämääräyksen tarpeeseen, jalankulkusillan liikennealue -merkinnän muuttamiseen katu- tai puistoalueeksi, radanvarren pyörä- ja jalankulkutien kaavamerkinnän muuttamiseen siten, että rautatien huoltoajo on sillä sallittu, yhteistyötarpeisiin Väyläviraston ja kaupungin välillä baanan jatkosuunnittelussa, Teknoksen maalitehtaan onnettomuuksien vaikutusten arviointiselvityksen avaamiseen selostuksessa suhteessa suunniteltuun asuinrakentamiseen pahimman mahdollisen onnettomuuden

21.10.2024

Asia/7

tarkastelu mukaan lukien, maalitehtaan onnettomuusmahdollisuuksien huomioimiseen kaava-alueen evakuoitisuunnitelmissa ja asuinrakennusten teknisissä ratkaisuihin, meluselvityksen tarkentamiseen ja tämän pohjalta ilmanlaatu-, parveke-, runkoääni- ja melumääräysten mahdolliseen tarkentamiseen sekä mahdollisten massoittelevaihtoehtojen esittämiseen kaavaselostuksessa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12602 kartta, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12602 selostus, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021, päivitetty Kylk:n 20.4.2021 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 12.5.2020, täydennetty 13.4.2021 ja asukastilaisuuden (6.3.2020) muistio
- 4 Muistutukset
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

21.10.2024

Asia/7

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset
- 4 Spoki Oy, asemakaavan laatimis- ja muutoshakemus, Pitäjänmäki, 91-428-3-10-M601
- 5 Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus ak 12602_ allekirjoitettu_4339

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY
Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Helsinki
Väylävirasto
Kaavamuutoksen hakija
Kymp/Talouden tuki

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto